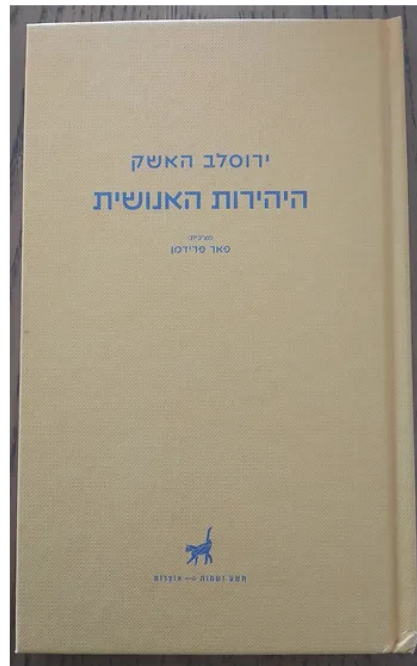

בעז זלמנוביץ • 23 בינוי 2021 • זמן קריאה 3 דקות

השוטה האמיץ האשק

שני דברים נהדרים התחברו בספרון הזה, אולי שלושה, חוץ מהכריכה הפשוטה והקשיחה. הראשון הוא שהוצאת תשע נשמות הוציאה עוד ארבע ספרים - בסדרה שנקראת 'אוצרות', [אוצרות מופת](#). למי שעוקב אחרי קריאתי כפי שהיא באה לידי גילוי בבלוג הזה, יודע שתשע נשמות היא אחת [ההוצאות לאור העצמאיות](#) המועדפות עלי ועד היום קניתי את כל שפרסמה ואני מנוי, כן, כמו פעם, על ספריה. לכן כשקבלתי את חבילת ארבעת ספרי האוצרות ביום חמישי, ומיד פניתי לדבר השני הנהדר וזה לסופר צ'כי ממחצית המאה הקודמת. כמו למשל [קארל צ'פאק](#) שידע לכתוב רשימות קצרות, מדויקות, עצובות-ציניות ושמחות-עגומות. אותו קראתי לאחרונה בהוצאת אפרסמון. העניין השלישי הוא שהאוצר הראשון שקראתי הוא 'היהירות האנושית' שכתב [ירוסלב](#)

שער 'היהירות האנושית' של ירוסלב האשק

[האשק](#) (תשע נשמות, 2020 [תרגום מצ'כית פאר פרידמן]). כן זה האשק שכתב את ספר החובה לחובבי המלחמות - [החייל האמיץ שווייק](#). ספר שהיחידים בסוגה שמתחרים אליו הם '[השגעון הגדול](#)' ו'בגיהנום של מטה' של אביגדור המאירי; וגם '[הרפקתאות החייל איבן צ'ונקין](#)' של ולדימיר ווינוביץ'. כרגיל נמשכתי מהציר המרכזי של הסקירה הצידה, אבל תקראו את הספרים הללו.

מסתבר שחוץ מהחייל האמיץ כתב האשק ב-39 שנות חייו יותר מאלף סיפורים קצרים. רובם, כך כתוב באחרית הדבר, ראו אור בכתבי עת ולא קובצו בספרים. בספר הנוכחי מוגשים לקורא הצמא להאשק, דברי צ'פאק: "בבית הספר אמרו לנו

ההומור הוא תבלין. היום נראה לי שהומור אינו סתם תוסף, אלא דרך עקרונית להתבונן בעולם. להאשק היה הומור. והוא היה אדם שבאמת ראה את העולם" [שער אחורי], חמישה סיפורים קצרים. הסיפור הראשון, הוא אקטואלי יותר מתמיד או בעצם תמיד אקטואלי -

פרשת השחיתות של פקיד העירייה המתלמד באחורה. כרגיל "הפקידים" או "הגנבים" הקטנים חוטפים, ובאחורה שממלא את דברי הממונים ודוחה את בקשת המוזג לשינוי מבנה: "באחורה נזכר שהבקשה טופלה כבר מזמן ושוכבת ממש כאן במגירה. רק לשלוח אותה. אבל מנהל המחלקה אמר לו: "עוד אל תשלח אותה, שהבחורצ'יק יחכה, לא יקרה לו כלום, העירייה צריכה להעמיד טיפוסים כאלה במקום." [עמ' 17-18] הוא שחוטף. בעקבות צורך דחוף במספר 2 בעקבות שתיית גזוז או משהו דומה בפארק, ושימוש בשרותים ציבורים הסתבך באחורה בחרא של פרשה. הסיפור השלישי 'שלושה גברים וכריש' הזכיר לי את הסיפור על הגבינה המסריחה ב'[שלושה בסירה אחת \(מלבד הכלב\)](#)' שלא ניתן להיפטר ממנה ומריחה. רק שכאן לא מדובר על ג'נטלמנים לונדונים אלא על שלושה נכלולים צ'כים המנסים לשמר כריש מת על מנת להציגו לקהל: "איפה יש מה לגנוב שמה יש גם אותכם, כל הזרוקים, הקומדיאנטים, הצוענים." כשאמרת לי שמדובר בכריש, הוא ציין ביהורת ז'נדרם אמיתית, כי כבר ראה בחייו כמה אלפי כרישים, ושאלם זה לא היה כריש אז הוא ידאג לזרוק את כלו כללא." [עמ' 32]. זה מצחיק כמו שזה מסריח.

הסיפור השלישי 'מסעו של הגנב שייבה' מגולל את קורותיו של שיכור-גנב בבית דירות שבו אמורים לגור מיטב אנשי העיר. המזימה לעלות לעליית הגג מהמרתף שאליו נקלע ולמצוא שם אוצרות, נקלעת לקשיים הנובעים מבקבוק הרום שרוקן

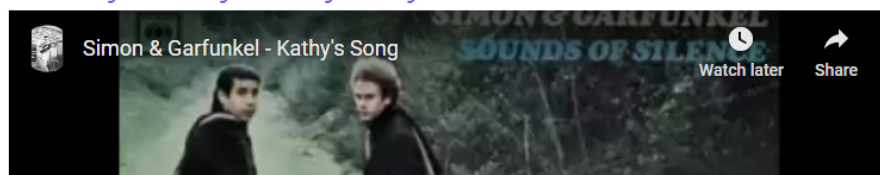
בזמן ההמתנה, וממנהגן של הנשים לדעת למי נישאו: "ואתה פשוט חייב לבזבז את כל מה שישלך על שתייה! ועוד ככה להתדרדר עד רום, מה? מר שופט מחוזי דורן!" יד האישה הנוראה מלטפת את פניו. "אהה", אומר לעצמו שייבה, "היא חושבת שאני השופט המחוזי דורן. הוא דווקא שפט אותי לא מזמן." [עמ' 46]. ברביעי - 'איך הפך יונג-סנג לנוצרי', מספר האשק אגדה סינית-צ'כית על אהבה, אמונה דתית, צביעות מוסרית וכריתת ראש. הסיפור מתחיל בבית אחוזה של עשיר המחוז יונג-סנג, נמשך בדיאלוג תיאולוגי, בלגלוג על השחיתות של אנשי הכמורה ומסתיים בסמטאות פראג. 'היהירות האנושית' הוא הסיפור הסוגר את הקובץ, שחבל שלא תורגמו בו עוד מידי של האשק. בסיפור, אולי על בסיס ניסיונו כעורך וככתב מתפעל האשק מ"ממדי היהירות האנושית" גם של עלובי החיים. שיכור הטוען שלא סתם קובע נמחץ כאשר נזרק מבית המרזח, אלא צילינדר. גם המשוויץ הטוען שהכה את אשתו במוט עץ ולא במוט ברזל כפי שנטען בעיתון, ולבסוף הגמד שמתכחש לזה שהוא יצור מבחיל, כפי שטען המספר: "הוא ירה בכיווני שלוש פעמים באקדח שלו, בשמחה מופגנת נוכח העובדה שניתנה לו הזדמנות נאה כל כך לטעון להיות טוב מראה. מאותו יום, הואיל ואחד מכדורי האקדח נותר נעוץ בכתפי, שוב אין הידי לכתוב מאמרים ארוכים - עובדה שגם היא ודאי משמחת את קוראינו כולם." [עמ' 69-70].

#ספר 5 סיפורים קצרים עם הומור של למטה, מבט אנושי ציני הבוחן את לבבות ומוחות האנשים ומלגלג על נפחותם של המחשיבים את עצמם. קצר ומומלץ ביותר. תקנו מההוצאות לאור העצמאיות.

ימים בהירים שאפשר לראות את השחיתות מרחוק, אבל אנחנו נקרא ונהיה נחמדים.

ויש גם שיר

My mind's distracted and diffused
My thoughts are many miles away
They lie with you when you're asleep
And kiss you when you start your day

#ספר #תשע_נשמות #תשענשמות #האשק #היהירות_האנושית

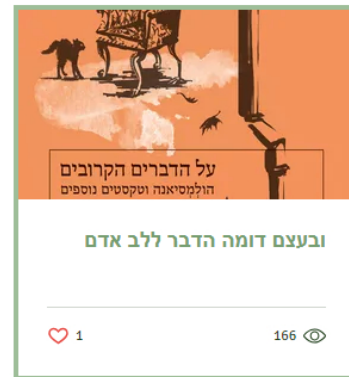
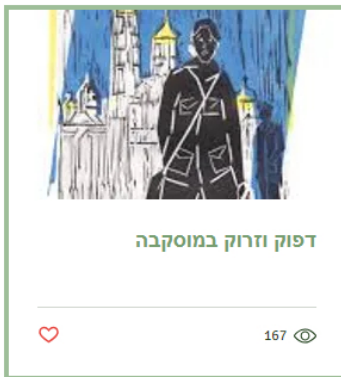

1

184 צפיות

הצג הכול

פוסטים אחרונים

0 comments

Leave a message...

boazdoc@gmail.com 054-3434780 בעז זלמנוביץ - מחקר | כתיבה | הדרכה

להרשמה לבלוג:

תרשום אותי

כתובת מייל